

Kommunstyrelsen

Skatteväxling av kollektivtrafik

Förslag till beslut

Kommunförvaltningen föreslår samhällsbyggnadsutskottet föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. Anta skrivelse om skatteväxling av kollektivtrafik

Ärendet i korthet

Ärendet avser en uppmaning till kollektivtrafikmyndigheten att påskynda en skatteväxling av länets regionala kollektivtrafik.

Förvaltningens övervägande

En väl fungerande regional kollektivtrafik är ett av de viktigaste verktygen för att uppnå fungerande arbetsmarknadsregioner och attraktiv livsmiljö.

Västernorrland är en av enbart två regioner i Sverige som inte har skatteväxlat över ansvaret för den regionala kollektivtrafiken till Regionen. I Västernorrland bedrivs den regionala kollektivtrafiken som ett kommunalförbund i vilket länets sju kommuner samt Regionen är medlemmar.

Det finns inget helt vedertagen definition av begreppet regional kollektivtrafik men den generella

Kollektivtrafiken i Västernorrland har över tid halkat efter i såväl resenärsenkäter som i resandeandel. Idag så lider länet av föråldrad busstrafik, en bristande styrning av tågtrafiken samt brister i trafikkopplingar.

Det är svårt att peka på en enskild orsak men mycket tyder ändå på att nuvarande organisation inte fungerar tillräckligt bra såväl gällande styrning som resurser för förvaltning.

Att skatteväxla kollektivtrafiken innebär att en utredning kommer fram till hur stort belopp som behövs för att bedriva en väl fungerande regional kollektivtrafik och hur stor del av detta belopp som faller på kommunerna. Utifrån den summan så beräknas ett öresbelopp som tekniskt växlas över från den kommunala ekonomin till Regionen. Regionen tar därefter fullt ansvar för att förvalta och utveckla länets regionala kollektivtrafik.

Skatteväxling av den regionala kollektivtrafiken innebär att rådigheten överförs till Regionen som då via nämnd tar beslut om trafik och budget. Alla län som redan skatteväxlat har dock upplägg där Regionen regelbundet träffar respektive kommun för att få inspel på prioriteringar och behov. Påverkansmöjligheten upphör därmed inte i och med en skatteväxling.

En skatteväxling av den regionala kollektivtrafiken i Västernorrland skulle troligen medföra en mer välutvecklad kollektivtrafik och därmed ett högre kollektivt resande. Det skulle dock också medföra ökade kostnader för Ånge kommun då Ånge idag är den kommun som lägger minst kronor per kommuninvånare på kollektivtrafik av länets kommuner. Av de medel som kommunen lägger på kollektivtrafik går merparten till trafik som enbart fungerar utifrån ett skolskjutssyfte och därigenom inte egentligen kan klassas som regional kollektivtrafik.

Initiativet till att ärendet lyfts nu kommer från Sundsvalls kommun. På initiativ av sitt fullmäktige så tog kommunstyrelsen i Sundsvalls kommun beslut om en liknande skrivelse i januari 2026. De beslutade därutöver att uppmana övriga medlemmar att göra på samma sätt.

Bilaga 1 – Skrivelse om skatteväxling till Kollektivtrafikmyndigheten